

Procés de Participació Ciutadana en l'ordenació ètica i estètica de l'Horta de Sant Joan de les Abadesses



l'Horta

Sant Joan de les Abadesses

Memòria

Sant Joan de les Abadesses
Novembre 2019 – Octubre 2020



AJUNTAMENT DE
LA BARONAL
VILA DE SANT
JOAN DE LES
ABADESSES



Diputació de Girona

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN L'ORDENACIÓ ÈTICA I ESTÈTICA DE L'HORTA DE SANT JOAN DE LES ABADESSES

OBJECTIU

Obrir un procés participatiu ciutadà que recolzi i fonamenti la redacció tècnica de les ordenances d'ús de l'Horta de Sant Joan de les Abadesses i generi alhora habilitats de participació entre la ciutadania.

JUSTIFICACIÓ

Els motius essencials per a portar a terme aquest programa han estat:

- Recollir informació de primera mà i copsar les inquietuds de propietaris i hortolans davant la voluntat d'aprovar unes ordenances municipals que regulin l'ús dels espais públics i privats de l'Horta de Sant Joan de les Abadesses.
- Donar veu a tots els vilatans i amics de la vila, sobre l'estructuració potencial d'aquest espai atenent a la importància social i visual en la població.
- Establir el punt de partida per a la creació d'un espai de participació ciutadana permanent en l'àmbit municipal per part de l'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses.
- Forjar entre la població l'hàbit de participar de manera activa en les decisions del consistori municipal.

DESCRIPCIÓ

El procés de participació pròpiament dit s'inicia amb les reunions prèvies, entre l'Ajuntament, tècnics i l'empresa de suport, per tal de definir la presentació del projecte i la recollida d'informació de part de propietaris i hortolans: identificació de finques, estat actual, problemàtiques, necessitats i opinió sobre la mateixa proposta de participació.

El mes de novembre de 2019, es porten a terme dues primeres trobades amb propietaris i hortolans. Es convoquen per separat els de la banda dreta del riu Ter i els de la banda esquerra del riu Ter, ja que es dona per suposat, i així quedarà palès, que les realitats d'ambdues zones, tot i mantenir un component global comú, són ben diferents.

Durant els mesos de gener i febrer es fan diferents reunions i es conforma una Comissió Tècnica del Projecte.

En aquestes reunions s'acaben de definir les estratègies del programa i es redacten les propostes que han de ser presentades i valorades en el procés participatiu.

Donada la importància de l'Horta de Sant Joan en l'estructura de la vila i en l'imaginari de la població, durant els mesos de juliol i agost, l'equip tècnic elabora les estratègies i redacta l'enquesta destinada a facilitar la participació de tots els vilatans *en línia*.

D'igual manera i entenent que els Processos de Participació han de ser una eina ciutadana de primer ordre, atenent que a Sant Joan de les Abadesses no s'ha fet mai cap Procés de Participació i entenent que el processos de participació han d'identificar-se com un hàbit entre el jovent, s'ha proposat una jornada educativa de participació amb els alumnes de 4t ESO de l'Institut-Escola Mestre Andreu, de Sant Joan de les Abadesses.

Al mateix temps, la Comissió Tècnica prepara les estratègies de comunicació, seguiment i avaluació.

No serà fins a mitjans de setembre que es reprendrà la proposta i es portarà a terme. La problemàtica, les adaptacions continuades de normatives i especialment les inquietud socials, causades per la pandèmia de la Covid-19, han marcat definitivament les estratègies del projecte, les fases del mateix i el cronograma inicial.

Es constitueix una Comissió de Seguiment formada per l'empresa que porta a terme el procés, l'alcalde, Ramon Roqué; el regidor de Comerç i Turisme, Ferran Miquel; i la regidora d'Ensenyament, Medi Ambient i Sostenibilitat, Montserrat Tallant.

METODOLOGIA

- **La fase d'informació prèvia** s'ha realitzat mitjançant sessions presencials en el cas de propietaris i hortolans.
Alhora, i per difondre el projecte de manera àmplia entre la població, s'han realitzat programes en la ràdio local, s'han distribuït pel poble programes de carrer, s'ha utilitzat en diferents aparats la web municipal (agenda, notícies, apartat de Participació Ciutadana – de nova creació-).

- **La fase de Participació Ciutadana** s'ha portat a terme:
 - Amb sessions presencials, i seguint en tot moment els protocols sanitaris de control de la pandèmia, en el cas de ciutadans directament implicats (propietaris i hortolans). En total s'han realitzat 9 sessions de treball presencials.

- *En línia*, mitjançant una enquesta més genèrica, en el cas de vilatans, persones amb 2a residència a la població i persones lligades a la vila.
 - Individualitzada, durant els diumenges al mercat setmanal, per aquells amb dificultat per assistir a les sessions presencials i aquells que no s'atreveixen a utilitzar la participació *en línia*.
 - També s'ha coordinat amb l'Institut- Escola Mestre Andreu una jornada de participació educativa.
 - Queda pendent una xerrada informativa sobre associacionisme que s'havia de realitzar per part d'una associació d'hortolans, que no s'ha pogut portar a terme per tal de seguir els protocols preventius de les autoritats sanitàries pel Coronavirus.
- **La Fase de valoració**, a causa de la falta de temps causat per la pandèmia, ha estat feta de manera simultània a les sessions de treball. Igualment s'ha anat completant l'informe previ a les valoracions de la participació *online* (en línia).
 - **La fase de Retorn** s'ha plantejat en els mateixos àmbits en que s'ha participat:
 - 2 sessions presencials. Una per a propietaris i una altra per a hortolans, no propietaris.
 - Via web de l'Ajuntament i la ràdio local (tot això, comunicat per correu electrònic a tots els participants en les sessions presencials).
 - Sessió educativa de retorn als alumnes de 4t d'ESO de l'Institut-Escola Mestre Andreu.

RECURSOS

Recursos humans

- Comissió Tècnica del Procés: alcalde Ramon Roqué; el regidor de Comerç i Turisme, Ferran Miquel; la regidora d'Ensenyament, Medi Ambient i Sostenibilitat, Montserrat Tallant; Tècnic arquitecte; Representant de l'empresa que porta a terme el programa de participació (EduCA); Tècnic paisatgista; Representant d'una empresa mediambiental lligada al territori (Alt Ter); Tècnic informàtic; Periodista i Dissenyador gràfic.
- Comissió de Seguiment: Sr. Alcalde; Regidor de Comerç i Turisme; Regidor d'Ensenyament, Medi Ambient i Sostenibilitat; Representant d'EduCA.
- Personal tècnic i administratiu del mateix Ajuntament.

Recursos materials

- Apartat de nova creació dins la web municipal
- Radio local

- Premsa comarcal
- Sala d'Actes Municipal
- Sistema de so i projecció
- Materials impresos, fulls, plànols, croquis, enquestes, etc.
- Materials de difusió: roll up, programes de carrer

Recursos econòmics

- Fons propis de l'ajuntament de sant Joan de les Abadesses.
- Subvenció per part de la Diputació de Girona.

COMUNICACIÓ

- Creació d'un apartat específic dins la web municipal de Participació Ciutadana, explicant el que és i el que significa.
- Aplicació de participació *en línia*.
- Insercions a l'apartat 'Notícies' i 'Agenda' de la mateixa web.
- Entrevista i insercions a la ràdio local.
- Creació d'una imatge, un logotip específic.
- Roll ups informatius al vestíbul de l'ajuntament i als actes relacionats amb la participació.
- Programes de carrer animant a participar la població.
- Convocatòries de propietaris i hortolans mitjançant correu postal i telefònicament.
- Taules informatives els diumenges durant el mercat setmanal. Amb la possibilitat de participar 'in situ'.
- Entrades publicades a les diverses xarxes socials i pagament per difusió de les crides a la participació.

CALENDARI

El que volia ser un procés de participació al llarg de l'any amb el suport d'actes populars, ha esdevingut un procés concentrat i intens a causa dels determinants de la pandèmia.

Es pot agrupar el cronograma en 4 blocs:

- Novembre – Desembre de 2019
 - Fase prèvia de presentació del projecte, recollida d'informació i disseny base del programa.
- Gener – Febrer de 2020
 - Creació de la Comissió Tècnica. Redacció de les propostes que han de ser valorades per part de propietaris i hortolans (documents a treballar durant les sessions presencials).
- Juliol – Agost de 2010
 - Creació de l'estratègia de participació *digital* destinada al públic en general. Redacció de l'enquesta.

- Setembre - Octubre
 - Fase de participació ciutadana. Difusió, sessions de treball i enquestes *en línia*.
 - Creació de la Comissió de Seguiment.
 - Valoracions i retorn.

SEGUIMENT, AVALUACIÓ I PROPOSTES DE MILLORA

El procés participatiu, tot i tenir els condicionants de ser el primer que s'efectua entre la població de Sant Joan de les Abadesses i que aquest any no ha estat el millor per a portar-lo a terme, tal com s'havia preparat, es pot considerar un èxit. Aquest èxit, però, es pot analitzar com a desigual.

La participació digital, tot i el breu termini per a poder accedir, ha estat de 158 enquestes, a la que s'han d'afegir les 24 enquestes realitzades sobre paper a la parada del mercat setmanal dels diumenges. Es considera aquesta participació més alta de la que es podia esperar.

La participació en les sessions de treball presencials respecte als propietaris ha estat satisfactòria, tot i que se n'esperava una mica més. Atesa la participació que es va obtenir en les sessions prèvies de captació d'informació, es preveia un increment basant-se en les expectatives creades pels mateixos participants.

La participació en les sessions de treball presencials respecte als hortolans, no propietaris, ha estat molt per sota de la participació esperada. Les dificultats previstes de trobar un horari adient per a la majoria, no acaben d'explicar la pobra assistència.

Un altre entrebanc, que s'ha anat superant, és la gran diversitat cultural de les persones convocades en el cas dels hortolans no propietaris. Aquesta dificultat cultural, o la por al ridícul, potser explicarien la pobra assistència.

Per altra banda, l'activitat educativa a l'Institut-Escola Mestre Andreu de Sant Joan de les Abadesses, amb l'alumnat de 4t d'ESO, ha estat un èxit. Ha estat molt ben acollida per l'equip docent i els i les joves han quedat sorpresos del que significava realment un Procés Participatiu i que se'ls deixés opinar també a ells.

Seguiment:

La Comissió de Seguiment és qui ha estat en tot moment avaluant la metodologia i els valors de participació. Atesa la concentració en el temps del procés de participació la capacitat de maniobra ha estat molt limitada.

Aspectes a millorar són:

- Preparar les sessions prèvies de captació d'informació i especialment de presentació del projecte a diferents nivells socials per adequar el llenguatge i la metodologia de la sessió als diferents grups participants.
- En el cas de les sessions de treball presencials potser caldria que els participants disposessin dels documents amb les propostes a valorar amb anterioritat a la sessió. Els seria més fàcil haver rumiat la postura presa i les aportacions a les propostes.
- En el cas del hortolans, no propietaris, potser s'hauria d'haver anat directament als horts i convocar-los d'una manera més propera, més amable i fins i tot més entenedora.

ENLLAÇ DEL VÍDEO A YOUTUBE

S'ha publicat un vídeo amb un resum de la majoria d'activitats obertes al públic fetes durant el procés participatiu i prèvies a la publicació dels resultats:

<https://youtu.be/W4UOwY4fC8Y>